

[Klaus Hækkerup]

tor mere effektiv og målrettet til at løse borger-nes behov, også i takt med, at borgernes behov ændrer sig, og vi har vel derfor dybest set de samme ønsker, som ligger bag Fremskridtspartiets beslutningsforslag.

Vi tog imidlertid tidligt fat på problemstillingen og udgav i oktober 1990 et debatoplæg om fornyelsen af den offentlige sektor, hvori vi skitserede, hvordan vi forestillede os at den offentlige sektor skulle fornyes, og hvilke styringsmidler vi fandt man kunne anvende og – specielt – ikke kunne anvende. Jeg skal selvfølgelig ikke gennemgå vores oplæg i dag, men vil i stedet kommentere nogle af de ting, Fremskridtspartiet har nævnt i sit beslutningsforslag:

Øget valgfrihed mellem forskellige offentlige udbydere af de offentlige ydelser kan være en af måderne at sikre fornyelsen i den offentlige sektor på. Det, at borgerne kan vælge mellem to ifølge sagens natur ofte nært beliggende institutioner, hvor de kan få opfyldt det samme behov for offentlig serviceydelse, kan godt medvirke til, at de to institutioner bevæger sig ind i en konkurrence om højere serviceniveau, bedre kvalitet og større fornyelse i formen og måden, hvorpå de offentlige ydelser udbydes, og der er grund til at fremhæve, at det rent faktisk også sker i stor udstrækning i dag, f.eks. på folkeskoleområdet, mellem tekniske skoler, handelsskoler og gymnasier og inden for sygehusområdet.

Det er imidlertid nødvendigt her at gøre sig klart, at såfremt denne anvendelse af konkurrence mellem offentlige institutioner yderligere skal udbygges og der skal være tale om, at der rent faktisk er en effektiv konkurrence mellem to sådanne udbydere, kræver det, at begge har samme muligheder for at udbyde det samme, at begge investerer i de samme dyre apparater til at behandle patienter på sygehusene, at begge investerer i alle undervisningsmidler på f.eks. de tekniske skoler og handelsskolerne, og her er vi altså ved bagsiden af Fremskridtspartiets forslag, idet det nemlig ikke kan gøres, uden at det koster penge, hvis der skal være tale om et effektivt tilbud. Der vil blive tale om dobbeltinvesteringer, fordi den, der er dårligst, skal kunne udbyde, men rent faktisk ikke vil få det brugerklintel, der er formålet.

Ser vi på uddannelsesområdet, anfører forslagsstillerne i bemærkningerne side 3, spalte 2, at det ikke er formålstjenligt, at politikerne

og embedsmandsvældet skal eksperimentere med uddannelsernes indhold og metoder, og her er vi netop ved kernen i uddannelsesområdet. Den pædagogiske forskning skal stadig bringe os fornyet viden om den bedst mulige tilrettelæggelse af undervisningens indhold og den bedst mulige tilrettelæggelse af den måde, hvorpå undervisningen gennemføres over for eleverne, i øvrigt hvad enten de er børn eller voksne. Der er altså tale om en systematisk til-egnelse af viden og en systematisk gennemgang af forskningsrapporter, og det kan man vel næppe forvente at alle brugerne selv foretager og lægger til grund for deres valg af uddannelsesinstitution. Der er derfor meget, der taler for at bibeholde den nuværende struktur med brugervalgte og brugerdominerede bestyrelser, som har muligheden for og tiden til at sætte sig ind i den pædagogiske udvikling, følge med i den og på baggrund af det give et tilbud til alle landets borgere, der er rimeligt og relevant.

For så vidt angår spørgsmålet om brugerbetaling og det frie valg anfører Fremskridtspartiet i bemærkningerne side 4, spalte 1, at det offentlige – i hvert fald altovervejende – beholder finansieringsansvaret og dermed garanterer, at alle har adgang til uddannelse uanset privatøkonomi, og på side 5, spalte 2, skriver Fremskridtspartiet, at brugerbetaling er ganske naturlig at nævne i denne forbindelse.

De to citater forekommer mig at være modstridende. En øget brugerbetaling modsvarer af en tilsvarende skattelettelse vil øge de økonomiske forskelle mellem borgerne og dermed hindre, at der rent faktisk bliver tale om lige adgang til uddannelse uanset privatøkonomi, og netop her slår Fremskridtspartiet sig selv for munden. Reelt ønsker partiet jo ikke, at der skal være lige adgang for alle til uddannelse uanset privatøkonomi; man ønsker netop en brugerbetaling indført for på den måde at kunne sortere de fattige fra i uddannelseskapløbet.

Fra Socialdemokratiets side må vi på det kraftigste afvise, at adgangen til basale og grundlæggende uddannelser i det danske samfund gøres afhængig af indkomsten, og selv om Fremskridtspartiets forslag lyder ganske troværdigt – hvem ønsker ikke øget valgfrihed i vores samfund? – er det forbundet med så mange uklarheder, bivirkninger og skjulte formål, at vi fra Socialdemokratiets side må afvise det.